

Anonymiseret version

Oversættelse

C-253/19 - 1

Sag C-253/99

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

26. marts 2019

Forelæggende ret:

Tribunal da Relação de Guimarães (Portugal)

Afgørelse af:

14. februar 2019

Appellanter:

MH

NI

Indstævnte:

OJ

Novo Banco S.A.

Tribunal da Relação de Guimarães (appeldomstol i Guimarães)

Anden Afdeling for civile sager

[Udelades]

Sammendrag

1 – Den national ret er forpligtet til at forelægge Domstolen alle relevante spørgsmål vedrørende fortolkningen og/eller gyldigheden af EU-retlige bestemmelser, når den ifølge national procesret træffer afgørelse i sidste instans, hvilket betyder, at denne forpligtelse ifølge portugisisk ret gælder for såvel

Supremo Tribunal de Justiça (øverste domstol) som for Tribunal da Relação (appeldomstol), eller endog en ret i første instans.

2 – En tilsidesættelse af pligten til præjudiciel forelæggelse kan være ensbetydende med, at medlemsstaten har begået traktatbrud, hvilket kan føre til, at den forurettede person anlægger søgsmål mod staten ved de nationale retter, eller at der rejses et traktatbrudssøgsmål i henhold til artikel 258-260 TEUF.

Tribunal da Relação de Guimarães (appeldomstol i Guimarães) har truffet følgende afgørelse:

Tvistens baggrund

MH og NI, som er gift med hinanden, og som har deres sædvanlige opholdssted [udelades] i Norfolk, Det Forenede Kongerige, har anmodet om at blive erklæret insolvent.

*

I den appellerede dom fastslog retten [i første instans], at den savnede international kompetence til at træffe afgørelse vedrørende appellanternes begæring, eftersom centret for deres interesser er det sted, hvor de har deres sædvanlige opholdssted, dvs. Det Forenede Kongerige, i henhold til artikel 3, stk. 1, fjerde afsnit, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/848.

*

Appellanterne anlagde sag til prøvelse af denne afgørelse, idet de gjorde følgende anbringender gældende:

- a) Appellanterne ønsker at blive erklæret insolvente med henvisning til de relevante faktiske omstændigheder, navnlig dem der nævnt i punkt 3-18 i den oprindelige begæring.
- b) Det fremgår tydeligt af disse faktiske omstændigheder, at de ikke er i stand til at opfylde deres forfaldne forpligtelser.
- c) De bor på nuværende tidspunkt i Det Forenede Kongerige, hvor de arbejder.
- d) Alle de forretninger og aftaler, som ligger til grund for deres insolvens, blev indgået i Portugal.
- e) Den eneste faste ejendom, som de ejer, er beliggende i Portugal.
- f) Selv om de er bosiddende i Det Forenede Kongerige, og uden at det berører artikel 84 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/848, er det

tydeligt, at denne bestemmelse ikke i sig selv udelukker, at de portugisiske retter kan have kompetence til at træffe afgørelse om appellanternes begæring.

g) 30. betragtning til denne forordning tildeler de portugisiske retter kompetence til at træffe afgørelse vedrørende appellanternes begæring.

h) Dette skyldes, at det eneste aktiv, som de ejer, befinder sig i Portugal, hvilket bevirker, at centret for deres interesser befinder sig i dette land.

i) Denne situation betyder ipso jure, at de nationale retter har international kompetence til at træffe afgørelse om appellanternes begæring om insolvensbehandling, eftersom de portugisiske retter i forbindelse med en insolvensbehandling har eksklusiv international kompetence til at beslaglægge eller sælge appellanternes ejendom.

j) Appellanternes krav kan alene efterkommes ved anlæggelse af en sag på nationalt område, og dette af den simple grund, at den ejendom, som skal afvikles, udelukkende er beliggende i Portugal.

k) Der er ikke nogen forbindelse mellem appellanternes nuværende bopæl og de hændelser, som har været medvirkende til deres insolvens, idet samtlige hændelser indtraf i Portugal.

l) Grunden til, at begæringen om insolvensbehandling blev afvist ved den appellerede afgørelse, skyldes, at de påberåbte bestemmelser blev fortolket og anvendt forkert.

Af disse grunde skal appellen tages til følge, den appellerede kendelse ophæves og sagen fortsætte med de retlige følger, som dette måtte medføre.

[Udelades]

*

I henhold til artikel 635 i Código de Processo Civil [den portugisiske civilproceslov] afgrænses genstanden for et søgsmål af de heri nedlagte påstande hvilket indebærer, at det i den foreliggende sag skal undersøges, om de portugisiske retter har kompetence til at indlede en insolvensbehandling, således som appellanterne har nedlagt påstand om.

*

Retlige bemærkninger:

I den foreliggende sag er det ubestridt, at appellanterne siden 2016 har haft deres sædvanlige opholdssted i Det Forenede Kongerige, hvor de arbejder. Deres eneste faste ejendom er beliggende i Portugal.

Med henblik på at fastslå, om de portugisiske retter har kompetence til at indlede insolvensbehandlingen, skal afgøres i lyset af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/848.

Denne forordning fastsætter i artikel 3, stk. 1, at »[r]etterne i den medlemsstat, på hvis område centret for skyldnerens hovedinteresser befinder sig, har kompetence til at indlede insolvensbehandling (»hovedinsolvensbehandling«). Centret for skyldnerens hovedinteresser er det sted, hvor skyldneren normalt forvalter sine interesser, og som er identificerbart for tredjemand.

[udelades]

For enhver anden fysisk persons vedkommende anses centret for den fysiske persons hovedinteresser at være det sted, hvor vedkommende har sit sædvanlige opholdssted, medmindre andet godtgøres. [udelades]«

Desuden angives i 30. betragtning til denne forordning, som er relevant for denne sag, at »[i] tilfælde, der vedrører en fysisk personperson, som ikke er selvstændigt erhvervsdrivende, bør det være muligt at afkræfte denne formodning, hvis størstedelen af skyldnerens aktiver befinder sig uden for den medlemsstat, hvor skyldneren har sit sædvanlige opholdssted [...]«

I den appellerede dom blev det fastslået, at de portugisiske retter ikke har kompetence til at indlede en insolvensbehandling, eftersom centret for appellanternes interesser er det sted, hvor de har deres sædvanlige opholdssted, dvs. Det Forenede Kongerige.

Appellanterne har anført, at eftersom den eneste ejendom, som de ejer, er beliggende i Portugal, giver 30. betragtning til denne forordning de portugisiske retter kompetence til at indlede hovedinsolvensbehandlingen.

Der foreligger således tvivl med hensyn til fortolkningen, hvilket den sparsomme retspraksis og retslære ikke råder bod på.

Som anført af Rosa Tching, der er dommer i Supremo Tribunal de Justiça (øverste domstol) [udelades] afhænger EU-rettens effektivitet – og i videre udstrækning dens succes og videreudvikling – af de nationale retters korrekte og ensartede anvendelse af EU-retten.

I henhold til artikel 267, stk. 1, litra a) og b), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde har Den Europæiske Unions Domstol kompetence til at træffe afgørelse om fortolkningen af traktaterne og om gyldigheden og fortolkningen af retsakter udstedt af Unionens institutioner, organer, kontorer eller agenturer, og såfremt et sådant spørgsmål rejses under en retssag ved en national ret, hvis afgørelser ifølge de nationale retsregler ikke kan appelleres, er retten forpligtet til at indbringe sagen for Domstolen.

Det er alene ved tilsidesættelse af denne forpligtelse, at det kan konkluderes, at »det pågældende spørgsmål er irrelevant, at den omhandlede EU-retlige bestemmelse allerede er blevet fortolket af Domstolen, eller at den korrekte anvendelse af EU-retten fremgår med en sådan klarhed, at der ikke foreligger nogen rimelig tvivl om dens fortolkning (jf. A. Silveira, [udelades] »Anotação aos acórdãos (TEDH) Ferreira Santos Pardal c. Portugal e [TJUE] Ferreira da Silva e Brito (ou do “grito do Ipiranga” dos lesados por violação do direito da União Europeia no exercício da função jurisdicional)«, [udelades]).

En tilsidesættelse af pligten til præjudiciel forelæggelse kan være ensbetydende med, at medlemsstaten har begået traktatbrud, hvilket kan føre til, at den forurettede person anlægger søgsmål mod staten ved de nationale retter, eller at der rejses et traktatbrudssøgsmål i henhold til artikel 258-260 TEUF (jf. hvad angår statens ansvar for tilsidesættelse af EU-retten som følge af retternes virksomhed Domstolens dom af 30.9.2003, Köbler, C-224/01, af 9.12.2003, Kommissionen mod Den Italienske Republik, C-129/00, og af 13.6.2006, Traghetti del Mediterraneo, C-173/03).

Følgelig er den nationale ret forpligtet til at forelægge Domstolen alle relevante spørgsmål vedrørende fortolkningen og/eller gyldigheden af EU-retten, såfremt den i henhold til de nationale processuelle bestemmelser træffer afgørelse i sidste instans, hvilket bevirker, at denne forpligtelse i henhold til portugisisk ret påhviler enten Supremo Tribunal de Justiça (øverste domstol) eller en Tribunal da Relação (en appeldomstol), eller sågar en ret i første instans.

I henhold til artikel 14 i Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas [lov om insolvens og genoprettelse af virksomheder] (lov 39/2003 af 22.8.2003, som ændret ved lovdekret nr. 26/2015 af 6.2.2015) kan domme afsagt af en appeldomstol i forbindelse med en insolvensbehandling i princippet ikke appelleres, eftersom det alene er muligt at appellere, når førsteinstansens dom er i strid med en anden dom, som er afsagt vedrørende samme lovgivning, og spørgsmålet ikke er afgjort i retspraksis fra Supremo Tribunal de Justiça (øverste domstol).

Da denne undtagelsesvise forudsætning ikke foreligger, er denne ret dermed sidste instans

- 1 I lyset af det anførte udsættes sagen i overensstemmelse med artikel 269, stk. 1, litra c), første afsnit, og artikel 272, stk. 1, i Código de Processo Civil (retsplejeloven) og Domstolen forelægges i henhold til artikel [267 TEUF] en anmodning om præjudiciel afgørelse.

Præjudicielle spørgsmål

Er retterne i en medlemsstat i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/848 kompetente til at indlede hovedinsolvensbehandlingen vedrørende en statsborger, som har sin eneste faste ejendom dér, selv om vedkommende, sammen med sin familie, har sit sædvanlige opholdssted i en

anden medlemsstat, og vedkommende driver virksomhed i sidstnævnte medlemsstat?

*

[Udelades]

ARBEJDSDOKUMENT